

Mietteitä veteraanipäivän lähestyessä

Ilkka Virtanen

Kansallista veteraanipäivää vietetään jälleen 27.4.2019, nyt 33. kerran. Sotiemme veteraanien määrä on käymässä vähiin ja alkaa olla aika valmistautua veteraanien osalta perinnetyöhön vastaavalla tavalla kuin on tapahtunut vapaussoturien, jääkärien, lottien ja sotilaspoikien kohdalla aiemmin (jostakin syystä vapaus/sisällissodassa hallituksen laillisten sotajoukkojen rungon muodostaneille suojeluskuntalaisille ei tällaista perinteen vaalintaa ole juurikaan tapahtunut – lahtarin viitta istuu edelleen tiukasti suojeluskuntaisten harteilla).

Veteraanipäivän lähestyessä on aiheellista tarkastella lukujen valossa niiden suomalaisten määriä, joihin viime sodillamme oli vaikutusta. Tarkkoja lukuja on vaikea mistään saada, mutta suuruusluokat ovat kuitenkin saatavilla noin kahden merkitsevän numeron tarkkuudella. Suomen väkiluku oli sotien alkaessa 3,5 milj. Sotatyöhön rintamalla osallistui noin joka viides suomalainen eli yhteensä 700000 henkilöä. Näistä oli naisia (lottia, rintamanaisia ym.) 100000, kaikki naiset olivat ilman asetta eivätkä osallistuneet varsinaisiin sotateimiin, mutta vapauttivat työpanoksellaan miehiä taisteluihin. Rintamalla olleista kaatui joka kahdeksas eli 91000 henkilöä ja pysyvästi vammautui hieman enemmän eli sotainvalideja tuli 100000 (haavoittuneita oli kaikkiaan kaksinkertainen määrä eli 200000). Kaatuneista joka kolmas oli naimisissa eli sotaleskiä tuli 30000. Kaatuneen perheessä oli keskimäärin kaksi lasta, sillä sotaorvoiksi jäi 50000 lasta.

Vuoden 2019 alussa sotaveteraaneja oli elossa 10500, joista lähes puolet oli naisia. Tuleva vuosikymmen päättäneen yhden vaiheen maamme historiassa: veteraanisukupolvi tulee poistumaan keskuudestamme.

Suomen väkiluku on tällä hetkellä 5,5 milj. Yli 75-vuotiaita, siis ennen sotia tai sotien aikana syntyneitä on 500000 henkilöä. Siis harvemmallalla kuin joka kymmenennellä suomalaisella on omakohtaisia kokemuksia sodasta.